

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Duminec'a.

Pretiuu abonamentulu:		Pretiuu insertiuniloru:		Corespondintiele sè se adreseze Redactiunei dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutulu pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . .	5 fl.— cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	
„ „ „ „ 1/2 anu . . .	2 „ 50 „			
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . . .	7 „ — „			
„ „ „ „ 1/2 „	3 „ 50 „			

A dou'a casatoriá a preotiloru.

Acést'a este cestiunea importanta, carea se agitéza astadi cu mare interesu si chiar cu unu feliu de preocupatiune in sferele bisericesci. Ea fu antaia ora propusa, ca obiectu alu desbateriloru sinodale, in congresulu nationalu bisericescu din 1870 si, renoita in congresulu din tómn'a trecuta. Ca tóte cestiunile, si ea erá provocata de nestabilitatea spiritului umanu, care cérea mii de aripi spre a sburá la celea mai inalte si deschide mii de ochi spre a strabate celea mai ascunse. Dar, ca se putemu aflá adevverulu in cercetarile nóstre, va trebui antaiu se fátemu o distinctiune bine definita intre opiniunile ómeniloru si veritatile séu principiile crestinismului. Celea de antaiu potu variá, dupa caracterulu individiloru, ér ceste din urma remanu aceleasi totdeuna si nestramutate. In adevveru, crestinismulu nu a cercatu, ca selavulu grati'a domnului seu, influinti'a spiritului timpului. Nenascutu din societatea umana, dar fiindu pentru densa, crestinismulu nu potea fi supusu dominatiunei simtiuriloru si moravuriloru omenesci; missiunea, lui erá ca insusi se domineze simtiurile si se restringa moravurile fiacarei epoce! In modulu acést'a ori ce cestiune principiala in crestinismu nu póte fi resoltita decátu ascultandu antaiu marturi'a bisericiei, marturi'a constanta a uneisocietati crestine, un'a in esistinti'a sa, nevariabila in credinti'a sa, nemiscata ca o stanca in mijloculu tuturoru elucubratiuniloru, tuturoru fantasiiloru spiritului umanu. Numai acést'a va puté respunde cu sigurantia la cestiunile principiale, doctrinale si disciplinare in crestinismu.

Nu vom ascultá vocea bisericiei, ei vom porni dupa vederile si dispusetiunile individuale? Acést'a o putemu face ca ómeni, nici odata in sa ca membri apartienetori la biseric'a ortodoxa de resaritu, cu o disciplina transmisa de Cristosu si apostoli, determinata in sínódele locale si ecumenice, si sanctionata de practic'a a loru o miie si optu sute de ani! Éta

euventulu, pentru care, tractandu cestiunea despre a dou'a casatoriá a preotiloru, ne vademu avisati a esaminá intréga disciplin'a bisericiei ortodoxe de resaritu refereritóre la casatori'a loru!

Recunóscemu cà este si o séma de crestini, daca ii putemu numi astfelu, protestantii, cari rumpendu cu traditiunea si respingandu autoritatea bisericiei, au admisu de principiulu vietii loru religiose: sant'a scriptura singura interpretata individualmente. Ei respingu totu ce nu convine ratiunei loru, unu faptu, care a datu nascere la atátea feluri de protestantismuri, càti interpretatori si scrietori protestanti se gasescu. In bisericiele acestor'a neputendu-se conservá unu corpu de legi respectate, disciplin'a eclesiastica a caditu in desuetudine cu deseversire, si legile statului au trebuitu se inlocuiesca pe mai tóte legile vechi a-le bisericiei.

Spiritulu protestantismului pare a influintiá si pe inteliginti nostri laici, cari decâteori e vorb'a d'a se aduce in favórea unei doctrine séu usantie crestine legile séu canónele bisericiei, ei respundu, cà aceste sunt legi facute de „calugari“ si „popi“ nu de Cristosu. Fórté bine, sunt legi aduse de o autoritate conciliara séu colectiva, càci in biseric'a orientala nici unu calugaru, nici unu episcopu n'a potutu vr'odata eserciá o actiune monarchica in guvernamentulu bisericiei, si a decretá legi arbitrarmente in detrimentulu actiunei comune séu conciliare. Dar, întrebu eu, ce marturia séu arguminte aducu liberalii inteliginti in favórea opiniuniloru loru reformatóre? Sant'a scriptura? Ei bine, noi inca provocamu la s. scriptura, cu deosebirea numai, cà in deducerea adevverului, ei tienu ratiunea loru de autoritate infalibila, éra pentru noi astfelu de autoritate este singura biseric'a, carea ne dà interpretarea colectiva a s. scripturi. In adevveru, fiacare epoca cunoşce mai bine trebuintiele sale, intielege mai bine institutiunile si legile sale. Cu càtu o generatiune sta mai departata, cu atátu intielege ea mai cu anevoie spiritulu generatiuniloru mai de inainte. Ar fi unu saltu in natura, unu rationamentu falsu afirmatiunea

cà apostolii, parintii apostolici, si in genere santii parinti, cari au traitu in secolii primari ai crestinismului, mai apropiati de period'a vietii pamentene a-lui Cristosu, si altii chiar intr'unu timpu cu elu, se fi intielescu mai pucinu legea evangelica a-lui Christosu, decâtu generatiunea de astadi!

Aceste sunt consideratiunile, care le-am premisu ca principie conduceri in studiulu canonicu despre casatori'a preotiloru, respective a dou'a casatoria a loru.

Acuma se trecemu ad rem!

Casatori'a preotiloru a fostu tot deuna unu obiectu principalu alu disciplinei eclesiastice. In sant'a scriptura a noului testamentu avemu celea d'antaiu regule in privintia acést'a. Cu adevveratu, aici aflamu totodata indegetari si pentru necasatori'a séu celibatulu preotiloru. Discipulii lui Cristosu intielegandu din respunsulu ce dede elu fariseiloru despre insolubilitatea matrimoniului, au disu: „Daca asia este obligatiunea omului cu muiera, apoi este mai bine a nu se insurá.“¹⁾ Asemenea dice si apostolulu Pavelu: „Bine este omului se nu se atinga de femeia.“²⁾ Motivulu, pentru care se enuncia aci in principiu necasatori'a preotiloru ni-lu spune totu apostolulu Pavelu, căci, „Celu neinsuratu, dice elu, ingrigesce de a-le Domnului, cum se placa Domnului, ér celu insuratu ingrigesce de a-le lumii, cum se placa femeiei.“³⁾ Dar apoi, positiunea crestinismului in nascerea sa, erá atátu de dificila, cătu nu se putea pretinde dela preoti o renunsiare absoluta la viétia conjugala.

Societatea crestina avea se se formeze din elementulu paganu si celu iudaicu; preotii cătá se fie alesi din aceste doue elemente, unde fórte raru se gaseau ómeni neinsurati. La jidovi erá batjocor'a si rusinea cea mai mare a nu avé copii. ⁴⁾ Éra dintre pagani, cei neinsurati, cari preferiau acést'a viétia din temerea de greutatile conjugali, séu constrinsi de positiunea loru civila, precum erau sclavi, lueru naturalu, acestia si mai pucinu puteau fi aplicati pentru oficiulu preotiescu. In genere, in lumea pagana pe atunci nu putea fi nici vorb'a de stima pentru viétia necasatorita. Dispretiulu pentru casatoria erá privitu ca lips'a de simtiu patriotieu si negligerea detorintieloru civile celea mai sante. De aceea legile vechi romane opriau celibatulu. ⁵⁾ Asemenea legi esistau si in replibicele grecesci, in Atena si Sparta, ba in acést'a din urma si in contra opsi gamiei séu a casatoriei prea tardie.

Din aceste consideratiuni momentóse, apostolulu trebui se faca concessiune, ca Episcopulu séu presbiterulu se fia barbatu alu unei femei.⁶⁾ Explicarea ce încérca uniise dee envinteloru de mai susu, cumca apostolulu opresce aci poligami'a, este o explicare neintemeiata si falsa. Pentrucà nu se póte

presupune ca in comunitatile apostolice se fi fostu crestini, cari dupa primirea santului botezu se traiésca deodata in bigamia séu poligamia. Ér daca s'ar luá in acelu intielesu cuvintele apostolului, findu că aceste privescu numai pe preoti, ar urmá de aci, că elu a opritu numai preotiloru poligamia, óra pentru crestini ea se fi fostu permisa. Afora de acést'a, bigami'a séu poligami'a nu erau in obicei pe atunci nici la jidovi nici la pagani din imperiulu romanu. In totu testamentulu vechiu nu aflamu urme ca poligamia se fi fostu introdusa la judei. In adevveru, poligamia nu se opresce espresu in s. scriptura din caus'a pentru care nici Solonu nu facuse lege contra parucidiloru, — căci nu cugetase nici odata se se gasésca ómeni atátu de nenorociti, încátu se omóra pe tatalu séu pe mam'a loru; si pentrucà in imperiulu romanu poligami'a nu erá tolerata de lege. Preotulu dara trebuiá se fia barbatu alu unei femei. Ratiunea acestei legi jace in convictiunea că, desi casatori'a a dou'a este permisa veduvului, ea arata unu defectu, o slabitiune sufletésca, si pentru preotu, care trebuie se servésca de modelu crestiniloru, se fie fora prihana séu castu, dreptu, santu, infrenatu,¹⁾ ea se privesce ca unu actu scandalisatoriu. Apoi si archiereulu in vechiulu testamentu numai odata se casatoriá. La romani si greci erá parere generala că o noua casatoria, dupa mórtea unui'a din conjugii, nu convine cu demnitatea si idealulu matrimoniului, si că este lucru mai onorabilu a remané veduvu. Casatori'a a dou'a, dupa espressionea lui Valeriu Maximu, erá privita ca „intemperantiae signum“. Ér dupa multu laudatele legi a-le lui Charondas, cine aducea vitréga copiiloru sei, acél'a nu putea se ocupe vr'o functiune in senatu.²⁾

Doue cause avea dara apostolulu Pavelu pentru a impune preotulu conditiunea d'a fi barbatu alu unei femei. Antaiu, preotulu trebuiá se fia, fora prihana séu castu nu numai intre credintiosii sei, ci si in ochii paganiloru, si apostolulu Pavelu avea mare ingrigire nu cumva necredintiosii se póta face impunitari crestiniloru. Daca la preotii crestini s'ar fi observatu unele fapte, cari bun'a cuviintia nu-le permitea nici preotiloru pagani, negresitu acést'a ar fi servitu de scandalu si crestiniloru si paganiloru. A dou'a ora, apostolulu Pavelu, care atátu de multu pretiuesce infrenarea poftelor trupesci, pe carea o numesce fructulu celu mai nobilu alu spiritului santu, elu pune ca si criteriu crestinului, ca se-si crucifice corpulu cu patimele si poftetele lui. ³⁾ Pavelu nu vedé nici esemplu de abnegatiune, nici modelu de imitatu pentru crestini, precum trebuie se fie preotulu, in barbatulu, care se casatoriá a dou'a ora. Astfelu, in biseric'a antica, incependu dela apostoli, s'a socotitu totdeuna de lege generala conditiunea ca preotulu numai odata se se póta casatori.

(Va urmá.)

¹⁾ Mat. 19. 10. ²⁾ I. Cor. 7. 1. ³⁾ I. Cor. 7. 32. ⁴⁾ I. Carte a Imperat. I. Luca 1. 25. ⁵⁾ Cic. de Legib. 10. 20. ⁶⁾ I. Tim. 2. Tit. 2. 5. 6.

¹⁾ Tit. I. 9. ²⁾ Liv. 10. 13. Tacit Germ. 19. ³⁾ Galat. 5. 2. 4

Cultur'a poporului si scól'a poporala desvoltate istorice cu deosebita privire la Helveti'a

(Continuare.)

Maltratarea si dispretiulu poporului se potentiara fórté mai su seama catra finea seclului alu 18-lea. Unu lucru nepomenitu se intimplá inse cam acum 100 de ani. Mai multi principii germani adeva vendura cam 30,000 de soldati Angliei, cu scopulu ca se-ii intrebuinteze in resbelulu contra Americaniloru. Angli'a platiá banii pentru acesti ómeni principiloru, nu familielorulu celoru venduti. Angli'a platiá pentru fiecare omu 150—200 de franci. Se veniá deci pe punctulu de carne de omu cam 1—1.30 franci. Pentru soldatii cadiuti in resbelu mai capetau principii inca o suma atátu de mare, ér pentru unu ochiu, séu unu braciú perdutu capetau principii cam 50—67 de fr. In modulu acest'a incasara principii germani in decursu de noue ani pe carne si sange de omu sum'a de 152½ millióne de franci. Zidirile cele pompóse ridicate in acei ani in Kassel sunt facute din carne si sange de omu.

Situatiunea de atunci a poporului dela tíera o putem cunósce din autobiografi'a lui Lanchhardt, carele descriendu calatori'a sa prin Hessen dice: „ori unde me duceamu, alegaru dupa mine din tóte partile prunci goi si desculti cersindu câte ceva, si vaietandu-se, cá pe parintii loru ii-a dusu la Americ'a, ér pamentulu trebuie se-lu cultive mamele loru si câte unu uncheasiu necapace de lucru. Eu le am datu, pre cátu mi-concedeau impregiurárele. Ori unde intram inse, nu audiam decátu plansete si vaiete.“ Lucru curios este inse, cá scrietorii cei mari ai timpulu acestui'a nu aminnescu nimicu de acésta vendiare de ómeni scandalósa. Singuru Schiller amintesce de ea in „Kabale si amoru.“

Totu astfelu fu tractatu de regentii sei si in Helveti'a cea libera poporulu. Éta ce scrie unu nobilu in punctulu acest'a in 1777: „Óre tieranulu se nu merite si elu a fi consideratu si tractatu de noi ca si cetatianulu? Acésta intrebare se va paré multor'a cu totulu streina. Omenii nu-si potu intipuí, cá tieranulu inca are trebuinte, cátu timpu traiesce, si póte munci. Ei credu, cá elu numai atunci este de folosu, candu este seracu si prostu, elu este creatu, ca se flamenzésca, si se lucre pentru altii. Sunt fórté pucini ómenii, cari vedu in tieranu o fíentia mai insemnata decátu unu animalu.“

Sub astfelu de impregiuráre, este pré naturalu, cá niminea nu cugetá se infíentieze scóle pentru poporu. Cu tóte acestea se infíentia de odata cu reformatiunea unu institutu, carui'a i se dete numele de scóla. Luter si ceialalti reformatori erau condusi numai de o singura ideia: ca poporulu se invetie doctrinele reformatiunei. Pentru acésta a facutu multu: a tradusu bibli'a, a scrisu predici, liturgia si cantári bisericesci in limb'a germana. In anulu 1529 a scrisu apoi catechismulu celu micu pentru tinerime, crediendu cá in modulu acest'a va puté se-si asigurese opulu seu. Catechismulu erá in intrebári si respunsuri, si tractá despre cele 10 porunci, despre credintia, Tatalu nostru botezu, cuminecatura, marturisirea pecatelor, preotia si unu apendice de testuri din biblia referitórie la detorintiele diferiteloru clase ale societátatii. Preotii erau indetorati si prin autoritárele politice a invetiá pe teneru si betranu acestu catechismu. Din cauza inse cá erau pucini cei cari sciau scrie si cetí, astfelu preotii duminec'a dupa amédi recitáu unele parti din catechismu inaintea publiculu din biserica de atátea ori, pana candu acest'a le invetiá. Erá o cale grea acésta. Preotii din comunele mai mari nu erau in stare a o face. De aceea in multe párti erau detori parintii a invetiá catechismulu pe pruncii si pe casnicii loru. Celu ce nu-si impliniá acésta detorintia, se pedepiá aspru. Se dedú apoi ordinu aspru preotiloru, ca se nu cunune pe nimenea, nici se lase pe cineva se

functioneze ca nasiu, daca nu va scí catechismulu de rostu. Pana si dreptulu de a cersí erá legatu de acésta conditiune. Pentru ca poporulu se póta invetiá mai usioru catechismulu se introduse mai tardiu a se invetiá si cetirea, ici colia si scrierea, langa carea se adaose mai tardiu si cantarea. Reformatii inca urmara esemplulu luteraniloru in acésta directiune. Intre catechismele cestor'a din urma se bucurá de mai mare autoritate celu din Heidelberg. Aceste catechisme nu erau inse carti pentru prunci. In ele nu se tienea nici decátu contu de desvoltarea puteriloru spirituali ale prunciloru. Memorisarea catechismulu nu promová nici decátu desvoltarea cugetárii, dar nici nu formá intentiunea prunciloru. Astfelu studiulu mechanicu alu catechismulu nu avea nici o valóre pentru internulu omului, si nu producea in elu religiositate.

In acésta stare remase instructiunea poporului pana la anulu 1800. Reformatorii urmariu numai tendintia de a intipari poporului unele principii dogmatice, cari se-i asigurese barem in cealalta lume o fericire, de carea aici pre pamentu nu se putea impartasi.

In decursulu seclului alu 17-lea se formá si unu corpu invetiatorescu, carele inse nu avea alta pregatire, decátu scól'a catechismulu. Preotulu Ulrich din Lufingen istoricesce in memoarele sale, cá in unu satu aspiraru dupa postulu de invetiatoriu doi individi. Ei se supusera unui esamenu, dar ce se vedi aci, unulu nu scia serie si ceti, ceialaltu nu scia, cá cine l'a creatu, si cine este Ddieu.“ In altu locu ne istorisesce totu acestu scriitoriu, „cá considerandu „cá tóta disordinea procede din nescientia s'a dispusu de autoritatile superióre urmatórele: 1) ca indata dupa anulu nou se se esplice in predicele de dumineca cele diece porunci, si se-se arete consecintiele pecatelor; 2) ca preotii se cerceteze pe poporeni pe la casele loru si prin intrebári se-se convinga despre starea inteligentii loru.“ Acestea erau singurele dispositiuni oficiali pentru cultur'a invetiatoriloru.

Dar apoi ce sameni, aceea resare. In anulu 1777 descrie Antistes Ulrich starea poporului din Zürich in urmatoriulu modu: „De multu audimu ridicandu-se vaiete, cá poporulu decade cu fiecare di; nu si-a pututu intipuí inse nimenea unu poporu atáu de reu, atátu de demoralisatu, atátu de ireligiosu si chiar selbatacitu, cum putemu vedé astadi acestu poporu.“

Samuel Heinicke, fundatoriulu scóleloru de surdo-muti din Germani'a descrie starea scóleloru poporale din timpulu acest'a in urmatoriulu modu: Daca v'ati intipuí cá edificiele de scóle sunt nisce ruine, facute din celu mai reu materialu, cá sunt scunde si espuse la tóte influintiele rele ale naturii, si cá in aceste dari maturi, stau copii gramaditi si flamandi, asteptandu cu mari durei sune-tulu clopotulu, carele se le anuncie mantuirea, daca v'ati intipuí, dicu, scólele in astfelu de stare, — se sciti, cá aveti numai o ideia fórté slaba despre mi seri'a, in carea se afla pruncii in unele scóle, fara se invetie vre odata ceva. Se nu créda cineva, cá esagerezu, candu vorbescu astfelu, din contra retacu multe lucruri scandalóse, cari s'aru paré multor'a nedemne de crediementu. Cu tóte acestea nime nu se ingrigesce de ele, desi multe scóle nu sunt altu ceva, decátu nisce pesceri, in cari se omóra generatiunile tinere.“

Dupa multa truda invetia in fine prunculu a cunósce alfabetulu, silabiséza, póte ceti, invetia catechismulu, invetia unele rugatiuni si cantári, dar tóte mecanice. Ajungendu etatea de 15 ani primese confirmatiunea, se impartasiesce cu sant'a cumenicatura, ér dupa aceea alérga indata la carcima. Aici invetia, apoi se jóce, se-se imbete, si apoi se-se bata cu ceide seam'a sa. Dela carcima pléca beatu catra casa suduindu pre tóta lumea. Candu trecea pe langa scóla incepea a sberá si a aruncá cu petri in tóte partile, a sparge ferestrele, si pe calea acésta a se crede rebo-

nifică pentru tractarea cea neumană a scôlei în timpulul cătu i-fusese elevu.

În o descriere a stărei invetiamentului din anulul 1804 de Türk cetimu următoarele:

Cele mai multe scôle dela sate din timpulul de acum ne infacisîza o miseria, ce nu se pôte descrie, lucruri absurde și cu o influința corumpetoria asupra educatiunei tinerimei. Odaile de scôla sunt scunde și preste totu în cea mai ticalôsa stare, nu arare ori este cas'a invetiatoriu-lui cea mai rea casa din satu. Aici affi unu aeru coruptu, și cea mai mare necuratenia. Odaia de scôla se întrebuintîza de locuința, de camera de lucru, și chiar și de cotetienu pentru galitie. Invetiatorii sunt nescie ômeni fara nici o scientia, demoralisati și dedati a traî în cea mai mare necuratenia. Acesti ômeni privescu scôla de unu oficiu secundaru. Lucrulu principalu este o alta meseria, dar nici de acêst'a nu se ocupa, decâtu numai atunci, candu ii-resbesce fômea. Candu intri în o astfelu de scôla, indata te lovesce unu aeru coruptu. Invetiatoriulu, acelu omu, simplu și decadiutu, carele nu scie ce este curatieni'a, ordinea și disciplin'a, carele n'a avutu nici odata vre unu semtiementu de omu, carui'a i-poti cetî din facia, cã i-este grêtia de oficiulu seu, — lu-affi cusendu séu tiesendu, séu ocupandu-se cu alteceva, ér pre prunci ii-vedi necajindu-se singuri cu silabisarea și cetirea. Urechia omului se vatama, internulu lui se revoltéza, candu aude o astfelu de cetire. În daru vomu cautá apoi la prunci vre-o placere în acêsta instructiune, în daru vei cautá apoi la invetiatoriu vre unu interesu facia de progresulu eleviloru. Acestea nu le affi nicairi."

Acêst'a éră stărea scôlei poporale și a culturai poporului pana la inceputulu secululu nostru, și cătuva timpu chiar și în seculu nostru. Cei chiamati priviau cu manile în sinu, ba de multe ori strigau cu dispretiu „vedeti, asia este poporulu."

Aici intempinâmu o obiectiune insemnata, și anume impregiurarea, cã istori'a pedagogiei incependu dela Luter pana în cele dantai decenie ale secululu nostru enumera o multime de barbati de renume pe terenulu pedagogiei. N'au facutu ôre nimicu acesti ômeni pentru poporu și pentru latirea culturai pana în cele mai de josu clase ale societătii omenesci?

Nu se pôte negá, toti acesti barbati au contribuitu prin activitatea și scrierile loru la promovarea opului celui mare alu culturii omenimei. Cu pucina esceptiune inșa mai toti aveau în vedere numai clasele superiôre, o mica minoritate a societătii omenesci.

Cei trei pedagogi mari ai secululu alu 16-lea privescu, precum scimu, de scopu alu educatiune numai cunôscerea limbii latine, dela carea poporulu éră eschisu. Contimporanulu loru Michail de Montaigne, pe carele Raumer lu-numera între pedagogii mai noi, vorbește despre tierani, ca de niscie ômeni de o stare cu totulu inferiôra și nu îi tiene nici decâtu demni de a se ocupa de ei în scrierile sale.

(Va urmá.)

Predica

la nascerea Domnului nostru Isusu Cristosu.

„Si vediendu stéu'a s'au bucuratu cu bucuria mare fôrte. Si intrandu în casa, au vediutu prunculu cu Mari'a, mam'a lui; și cadiendu josu s'au inchinatu lui, și deschidendu-si visteriile loru, au adusu lui daruri, auru, tamaie și smirna. Si luandu scire prin visu, ca se nu se întôrca la Irodu, s'au dusu pe alta cale în tier'a loru.“ (Mat. II. 10—12.)

I. A. În cetatea Vitleemului s'a nascutu astadi Mantuitoriulu nostru, nu în palatu stralucitu, nu în lăganu de

auru și nu în fasie de metasa, ci în ieslea unui staulu întunecosu, seracu și umilitu. Ca și ori-care evenimentu mare, asia neci acêst'a nu a potutu remanea în secretu. Angerulu Domnului s'a aratatu pastoriloru, vestindu-le loru bucuria mare. Cete de angeri descindu din ceriu laudandu și prămarindu pre Ddieu; stea minunata se arata pe ceriu, și lumin'a ei splendida nasce în astronomi și în magi gândirea, cã s'a nascutu imperatulu Iudeei. Sciindu magii cumca aceea credința, care esista în inim'a fia-carui poporu apesatu, subjugatu, credinti'a de a se apropiá de o sôrte mai buna, mai favorabila, se prefacu-se deja în poporulu lui Israilu în convingere deplina: indata-ce diarira stéu'a, cuprinsi de-o gândire tainica, petrunsi de o suflare santa, pornira numai decâtu la drumu, spre a se impartesi și ei de aceea bucuria mare, de care este petrunsu acelu poporu apesatu atunci, candu se nasce eliberatoriulu, mantuitoriulu seu, carele a fostu vestitu cu mii de ani înainte de acêst'a. Si astu-feliu ajungandu ei la Ierusalimu, au întrebatu: „Unde este imperatulu jidoviloru, care s'a nascutu astadi?“

Audiendu acêst'a Irodu imperatulu jidoviloru s'a spaimantatu fôrte și a sciricitu cu multa diligintia de la magi, loculu și timpulul nascerii noului imperatu. Da! se temea vinovatulu, tremurá pecatosulu. cã poporulu satulu de tiraniile lui se va sculá, și rumpendu eatusiele de pe mani, lu-va detroná și va pune coron'a pe capulu nou nascutului imperatu. Acêsta spaima și frica înse o ascunde în sine, ba aratandu facia liniscita și binevoitorie, dicea magiloru caletori: „Mergandu cercetati cu de ameruntulu despre pruncu, și daca lu-vedi aflá, se-mi vestiti și mie, ca si eu mergandu se me inchinu lui.“ (Mat. II. 8.) Astu-feliu au pornitu magii mai departe spre Vitleemu.

O stea nevediuata, dar care se arata minunatu înainte ochiloru nostri spirituali, stralucesce astadi și înainte nôstra — stéu'a credintiei, stéu'a religiunei nôstre Iubitiloru Ascultatori! Credinti'a, care precum a petrunsu sinurile magiloru de odiniôra, asia și pre ale nôstre astadi; credinti'a în Mantuitoriulu ne-au adunatu iresistabilu astadi aici la unu locu, și éta stéu'a, stéu'a credintiei și a religiunei oprindu-se asupra acestui locasiu santu, ca și candu ni-arú dice: éta aici este Domnulu! — Radicandu-ne deci și noi cu pietate ochii spre ceriu Iub. Asc., se cercâmu pre Mantuitoriulu, fora indoiala totu cu acelu scopu, cu care lu-cercara odiniôra și filosofii dela resaritu. Noi Iub. Asc. asia potemu privi pre acesti magi, ca și pre cei d'antai, cari au serbatu nascerea Domnului; se ne alaturâmu deci și noi aceloru filosofi dela resaritu și se invetiâmu: cum trebuie se serbâmu diu'a de astadi ca, serbarea nôstra se fia démna de nascerea lui Christosu.

I.

Acei filosofi de la resaritu indata-ce au ajunsu în Vitleemu și vediendu stéu'a oprindu-se de asupra casei, unde éră Isusu: „S'au bucuratu cu bucuria mare fôrte și intrandu în casa și cadiendu josu înainte pruncului, s'au inchinatu lui“. Măcar cã ei nu au sciutu inșa, cumca prunculu, pe carele lu-aflara în bratiile mumai sale este Mantuitoriulu, nu a unui poporu ci a lunei întregi, și nu au sciutu, cumca ochii loru nu vedu numai unu imperatu pamentescu ci și cerescu, cumca acela, carui'a ei se inchina „va fi mare și se va numé fiulu celui pré-inaltu, și imperati'a lui nu va avé finitu.“ (Luc'a I. 32—33); ei nu au ascultatulu inșa invetiatur'a lui cea santa și mantuitorie, nu au simțitu inșa efectulu celu fericitoriu alu invetiaturei lui; nu au vediutu disparendu nôptea întunecôsa de nesciintia la vorbirea lui, omenimea desbracandu-se de urgisitulu egoismu se se intrunesca cu iubire într'o familia; nu au cunoscutu inșa libertatea spiritului și imperati'a lui Ddieu care au adus'o densulu cu sine; nu au creditu intru fericirea de veci, care a vestitu-o Cristosu și care ne astépta dupa mórtea nôstra; ei, filosofii dela resaritu au vediutu în prunculu nas-

cutu numai pre Messi'a asteptatu de jîdodovi, ca pre imperatulu si eliberatoriulu loru din robia: si totusi au caletoritu din locuri departate, spre a se închinâ lui.

Dar noi Iub. Asc. cari éta ne numimu dupa numele lui si căror'a ne da o fericire nespusa de mare acêsta numire; noi, cari potemu salutâ si binecuvântâ pre adi nascutulu pruncu ca pre Mantuitoriulu lumii, ca pre invingatoriulu mortii si a osendei, ca pre stergatoriulu peccatului, carele pentru noi s'a restignitu, dar prêmăritu a înviétu din morti si siede de-a drépt'a Tatalui, — noi se nu venimu se ne închinâmu lui!? — Apoi că daca privimu in giurulu nostru, ne intelnimu cu succesele stralucite ale invetiaturii sale blande. De privimu in launtrulu nostru, dâmu de urmele îndreptarii si ale nobilisarii morali; daca infaciendu-ne aci in acestu locasiu santu si intrunindu-ne versurile nôstre vomu înaltâ rugaciune la ceriu, asie ne simtimu ca si candu spiritulu nostru s'ar înaltâ la ceriu pe aripi de pietate; daca din tienuturi indepartate audimu resunandu vocea provocatôre la inblandire si la perfectiunarea spirituala, si daca vedemu succesele cele stralucite ale sciintiei ce progreséza pe di ce merge cu pasi gigantici: oh! atunci — cugetandu intru noi, că pentru tôte aceste avemu se multiamimu numai lui Cristosu, carele s'a nascutu astadi — e imposibilu se nu-i aducemu multiamita, se nu ne închinâmu lui pentru nemesurat'a îndurare si fericire, in care ne-a împartesitu.

Se înaltiamu dreptu acea in tonu serbatorescu cantecele nôstre de bucuria; deschidiendu-ni-se buzele nostre spre prêmărirea numelui lui se dicemu cu angerii: „*Mărire intru cei de sus lui Ddieu, si pre pamentu pace, între ômeni bunavoire.*“ (Luc'a II. 14.) Si re'tornandu de aci la casele nôstre, se vestimu si acolo lucrurile Domnului, se enarâmu istori'a cea minunata a nascerii, si vietii lui, se ascultâmu invetiaturile lui cele sante si mantuito'rie si se ne acomodâmu întréga viétu'a nôstra acelor'a, că-cî numai asia ne vomu închinâ lui într'adeveru!

II.

Filosofii dela resaritu mai departe „*deschidiendu-si vistierile loru, au adusu lui daruri, auru, tamaie si smirna.*“ Din locuri indepartate au caletoritu ei pe căi ostenitiôse la Mantuitoriulu ce s'a nascutu astadi. Singura acêsta împregiurare dovedesce pe deplinu însufletirea cea nemărginita ce au avut'o filosofii dela resaritu pentru Mantuitoriulu. Dar nu a fostu destulu atât'a, ci — precumu vedu'ramu — acei filosofi in însufletirea loru deschidiendu vistierile loru, au adusu lui daruri, auru, care, precum in dilele nôstre, asia si atunci erâ tienutu de metalulu celu mai pretiosu, tamaie, care pentru mirosulu ei celu bunu, erâ fôrte placuta in orientu, si smirn'a, care donata cuiva, erâ semnulu de cea mai distinsa stina.

Dar noi Iub. Asc. cari nu trebuie se caletorimu pe căi ostenitiôse si gliiôse, ci potemu veni aici in acestu santu locasiu pe cale pacinica dela vetrile nôstre familiari ca se ne închinâmu lui; noi, cari nu posedemu altu ceva, decâtu acea ce amu primitu dela densulu; noi ôre se tienemu din destulu a ne arată stim'a nôstra catra elu numai prin cuventu? Noi ôre se nu aducemu dupa potintiele nôstre daruri domnului nostru Cristosu, carele s'a nascutu astadi? Cum? va întrebâ pôte careva dintre voi — că Cristosu nu se mai afla in mediloculu nostru, si asia cum se-i aducemu noi lui daruri? Oh! acel'a se însiéla care cugeta asia Iub. Asc. căci Cristosu — ce-e dreptu — nu se afla in persôna aici in mediloculu nostru, dara aici este trupulu si sangele lui reprezentatu in panea si vinulu „*carele se frange si se vërta pentru noi spre iertarea peccatorulu nôstre*“; aici este biseric'a lui, care se numesce cas'a Dlui si aici scôlele: totu atâtăea altare sunt acestea Iub. Asc. pe cari ti poti depune darurile tale, menite lui

Cristosu. — Poti vedea mai departe seraci, flamandi si goli, indura-te spre acestia, da-li acestor'a din prisosinti'a cascigului teu baremu a sut'a, a mii'a, a diecemii'a parte, ajutora pre cei seraci, dà mancare celoru flamandi si dà haina cersitiriului ce tremura de frigu involuitu in zdrentie: si éta că ai adusu lui Cristosu daruri. „*Adeveru, adeveru dicu voue că ori-ce veti face unui'a dintre acesti mici, mie mi-veti face*“.

Se urmâmu deci si noi esemplulu filosofiloru dela resaritu Iub. Asc. se aducemu in modulu espusu dupa potintiele nôstre daruri Mantuitoriului nostru, si astu-feliu ne-amu aratatu stim'a si adorarea ce detorimu lui Christosu.

Éra daca aceste nu le vei face, daca in inim'a ta locuesce inca egoismulu urgisitu, o! atunci lubite ascultatoriu! nu va fi stim'a, închinarea si adorarea ta completa, că-cî „*credinti'a fora de fapte bune este môrta.*“ Inzedaru te scuzi că tu aduci dreptu jertfa Mantuitoriului auruulu scumpu a credintiei tale, tamai'a mirositôre a rugatiunei tale si smirn'a amara a pocaintiei tale. Oh! atunci esti tu ca pomulu ce infloresce frumosu, inse fructe nu produce. Câtu-e de tare stenc'a si totusi unu isvoru câtu de micu o scobesce si ivoresce din ea; ôre inim'a ta se fia mai tare decâtu acea stenca, si se nu pôta isvoru din ea bunatate? Neci micimea partii ce ai voi dupa potintia se daruiesci, nu te scusa, că-cî Cristosu mai multu pretiuesce finiculu veduvei daca-lu dà din inima curata, decâtu talantulu bogatului, care nu-lu dà din inima curata.

III.

Filosofii dela resaritu in fine „*luandu scire prin visu, ca se nu se întôrca la Irodu, s'au dusu pe alta cale in tiér'a loru*“, dovedindu prin acêsta, că mai bine asculta de Ddieu ca de omu — de Irodu. Ce aru fi ajunsu de altumintrea închinarea loru, darurile loru, daca intorcandu-se la Irodu, i-aru fi descoperitu locul unde s'a nascutu prunculu, ca elu apoi se mërگا si se-lu ucida? Daru asia prin acêst'a au doveditu filosofii că neci fric'a de tiranulu imperatu nu i-a retienutu, si neci speranti'a de a primu dela densulu daruri scumpe pentru acêsta descoperire a loru nu i-a chiepmatu in dereptu la Irodu, ci ei mai bine si-au alesu loru o cale multu mai incongiuratôre si ostenitiôse, — prin acêst'a dieu, ni-au datu noua unu esemplu demnu de imitatu, cumca adeca, omulu e îndetoratu a se supune între ori ce împregiurâri vointiei lui Ddieu si ratiunei sale. Voru obveni casuri si in viétu'a nôstra, de vomu avé a alege între porunc'a lui Ddieu si a omului. In asia casuri Iub. Asc. se ni vina in minte esemplulu celoru trei filosofi de la resaritu, mai bine lui Ddieu decâtu ômeniloru se ne supunemu. Va veni la noi Duhulu celu necuratu — ca la Cristosu in pustiia — ne voru coplesi pôfte mari si desierte sperantie, se va deschide lumea înaintea nôstra cu tôte bogatiile sale, gradinele desfatariloru, si ca si candu am audí pre Duhulu celu reu graindu catra noi: „*Tôte aceste ti le voiu dá tie, daca închinandu-te mie, me vei cinsti pre mine.*“ In astfeliu de casuri se ni vina in minte esemplulu magiloru dela resaritu, si din acel'a luandu indemnu se ne opunemu cu tóta tari'a credintiei nôstre si se-i dicemu: *departéza-te de mine satana, nu me duce in ispita!* Ne voru coplesi necasurile si amaratiunile, vomu vedea că calea recomandata de Ddieu — calea virtutii — este mai gliiôsa si spinôsa decâtu ceea acelor'a ce traescu in foradelege; vina-ne inse in minte si atunci esemplulu filosofiloru de la resaritu, cari inca si-au alesu loru o cale mai incongiuratôre, mai ostenitiôsa, că-cî asia li-a spusu Ddieu prin visu, — si se remanemu pe calea recomandata de Ddieu, pe calea virtutii. Stramosii nostri ni servescu in privinti'a acêst'a esemple demne de urmatu. — Că-cî fost'au, si sunt inca si astadi ômeni, cari ca si Irodu au voitu si voiescu sè ne estirpe religiunea nôstra cea dreptu-credintiôsa

si dimpreuna cu ea nationalitatea, inse prevedinti'a divina in neadormit'a sa priveghiare a supra destinului popórelor in totu deun'a ni-a tramisu barbati ineztrati cu facultati distince spirituali si morali, imbracati — dupa cuventulu santei scripturi — cu putere de sus, si cu taria sufletésca, cari au sciutu-se redice vócea lor intru aperia drepturilor nóstre bisericesci si nationali, au avutu curagiulu se infrunte pre inimicii religiunei si natiunei nóstre, s'au lasatu chinuti, maltratati mai bine, decâtu a se abate dela credinti'a lor, decâtu a-si negá nationalitatea lor, s'au supusu mai bine lui Ddieu decâtu ómeniloru.

* * *

Reasumandu acum cele dise pona aci, daca voimu ca serbarea nóstra de astadi a nascerei Domnului se fia démna de Isus Cristosu, se urmámu esemplulu magiloru dela resaritu, adeca: cadiendu cu umilintia si supunere inaintea tronulu pré-inaltu alu Parintelui cerescu, se-i aducemu multiamita pentru nemesurat'a indurare in care ne-a impartesitu prin nascerea rescumperatorului; se ni renprospetamu in memoria nascerea Mantuitoriului, se ne inchinámu lui din tóta inim'a nostra si indurandu-ne spre cei flamendi si seraci, se-i aducemu lui daruri; éra candu ne va ajunge timpulu se alegemu intre porunc'a lui Ddieu si a omului se ni vina in minte esemplulu magiloru dela resaritu: mai bine lui Ddieu decâtu ómeniloru se ne supunemu; cu unu cuventu dela credinti'a nóstra si dela dragostea nóstra catra Domnulu nostru Isus Cristosu se nu ne desparta „neci mortea, neci viéti'a, neci angerii, neci capetenii, neci poterile, neci cele de fatia, neci cele viitóri, neci inaltimea, neci adencimeia, neci vre-o alta creatura.“ (Rom. II. 38-39) Aminu!

Dem. Machi Ardeleanu.

D i v e r s e.

— **Distinctiune.** „Telegrafulu rom.“ afla cá Escelenti'a Sa arhiepiscopulu si Metropolitulu *Mironu Romanu* a fostu inviatu la prandiu la Majestatea Sa Imperatulu si Regele, si a siediuu de-a drépt'a Maiestatii sale, care i-a gratulatu pentru cuventarea din delegatiunea unguéscá.

— **Sinodulu bisericeii autocefale romane.** „Monitorulu“ publica discursulu, ce l'a tienutu I. P. S. S. Metropolitulu primatu alu Romaniei Calinicu, la deschiderea sinodului, din care estragemu punctele mai principale. Metropolitulu 'si esprima inainte de tóte bucuri'a, cá présantitii parinti s'au potutu aduná in numerulu cerutu de lege spre a incepe lucrarile Sinodului, cá-ci din sesiunile trecute au remasu mai multe cestiuni neterminate. Una din aceste cestiuni a fostu cea relativa la schitulul romanu din muntele Athos, care acuma este aplánata. A 2-a cestiune privesce *reformarea costumului* preutiescu. In sesiunea trecuta s'a fostu numitu o comissiune care se studieze cestiunea. Din reportulu acestei comissiuni, dice metropolitulu primatu, veti vedé, cá *palarii*, singura schimbare essentiala in costumulu de incercare introdusu in eparchi'a nóstra, nu este o inovatiune neusitata in clerulu ortodocsu alu tieri nóstre. Monumentele istoriei ne arata, cá mai inainte atatu patriarhii din Orientu, catu si metropolitii nostri portau palarii in viéti'a ordinaria. Preotii nostri romani de tíera in viéti'a lor ordinaria si astadi pórtá palarii si caciule; spera dar', cá in privinti'a acést'a usioru se va stabili o intielegere comuna intre PP. SS. membri ai s. Sinodu, cá-ci acésta cestiune n'atinge SS. canóne. A 3-a cestiune, care cere o deslegare grabnica, privesce pe diuariulu oficialu alu s. Sinodu „Biserie'a ortodocsa romana“. Metropolitulu primalu amintesce reportulu, ce l'a fostu facutu comissiunea alésa in sesiunea trecuta in scopu de a esaminá starea acelu diuaru. Mai departe dice: a 4-a cestiune, care are importanti'a cea mai mare, este aceea, *de a se retipari cartile bisericesci cu litere latine* si a se

inlocui cu acésta ocaziune cateva espressioni prea invecchite si reu sunatórie cu altele mai romanesci; acésta idea emisa de Noi inca de multu si recomandata de d. ministru de culte, ati aprobat'o si Frati'a vóstra si remane dar', ca s. Sinodu se cugete seriosu asupra modulului, ce-lu crede mai nimeritu pentru realizarea ei. In fine crede, cá este trebuintia, ca s. Sinodu se cugete fórté seriosu de a complectá golorile, ce ecsista in sinulu seu prin alegerea unoru persóne demne si distince prin invetiatur'a si cu deosebire prin moralitatea lor. Éca dar' cestiunile de capetenia, de cari va avé a se ocupá s. Sinodu alu bisericeii autocefale romane in sesiunea actuala.

C o n c u r s e.

1—3.

In urmarea decisului venereb. Consistoriu dto. 25 Octomvre 1873 Nr. ¹³¹⁸/₃₀₃ scol. Se escrie concursu pentru deplinirea definitiva a postulu invetiatorescu din *Halmagiulu* protopresbiteratulu Halmagiului, cu terminulu de alegere pe **24 Decembre a. c.**

Emolumintele anuali: in bani gata 300 fl. v. a. 6 orgii de lemne, cuartiru liberu si gradina de legumi.

Recurrentii voru produce testimoniulu de preparandie, de cualificatiune, si moralitate; — recursurile adresate comitetului parochialu, se voru trimite subscrisului inspectoru scolaru pana la 23 Decembre a. c.

Comitetulu parochialu.

In cont. cu mine **Ioanu Groza** prot. si inspect. scolaru.

1—3.

Conformu decisului Consistoriului gr. or. Oradanu dto. 27. Novembre a. c. Nr. 718. B. se escrie concursu pentru vacant'a parochie din *Lugasiulu inferioru*, protopresbiteratulu Pestesului, Cottulu Bihoru, decretata de clasa a treia, cu terminu pana la **7. Ianuaru** 1879. in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: dela 116. fumuri cáte una vica cucurudiu sfarmatu, intravilanulu parochialu 1-jugere catastralu. estravilanulu 10 jugere pamentu clasa 1-a, 60 dile de lucru, cuartiru liberu, si stólele indatinatate.

Doritorii de a ocupá acésta parochie suntu avisati a-si trimite recursele pana la terminulu amintitu proviedute cu documintele necesarie subsemnatului oficiu protopopescu per Élesdi in Lugasiulu superioru.

Lugasiulu inferioru in 3. Decembre 1878.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine **Teodoru Filippu**, administratore protopresbit.

1—3.

Pentru statiunea invetiatorésca de a II. Clasa din Comun'a *Ticvanu-micu*, Protopresbiteratulu Oravitiei, Cottulu Carasiului, se escrie concursu pana in **15 Ianuarie** 1879.

Emolumintele suntu: Salariulu annualu 300 fl. Pentru conferintie si scripturistice 10 fl. pentru lemne din care are ase nicaldi si scóla 30 fl. gradina de legume $\frac{1}{4}$ jugeru, gradina afara de comuna $\frac{1}{4}$ jugeru, prelanga aceea 1 jugeru de pamantu aretoriu de clas'a prima, cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au asi adresá recursele instruate conformu statutului organicu cu atestatele necesarie Comitetului parochialu si ale trimite D. Protopresbiteru Iacobu Popovicu in Oravitia pana la terminulu prefiptu.

Ticvanu micu in 3 Decembre 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. Protopresbiteru tractualu.

1—3.

In urmarea decisului Consistoriului gr. or. Oradanu dto. 27. Novembre a. c. Nr. 706. B. se escrie concursu pentru postul de capelanu langa inbetranitul parochu din *Fecheteteu* Iosifu Furcovieiu, protopresbiteratulu Pestesiuului, Cottulu Bihoru, cu terminu de alegere pe diu'a de *11 Ianuariu* 1879.

Dotati'a capelanului va fi jumătate din birulu preotiescu, din stóle si alte venite parochiali, cu esceptiunea intravilanului parochialu, — si fenatiulu din afara : si anume dela 180. fumuri câte una vica cucurudiu sfarmatu si stólele usuate oferite de insusi parochulu deficientu.

Capelanulu alesu dupa mórtea veteranului parochu inca in unu anu va ramané in beneficiile sus enumerate capelaniali.

Recurentii au a-si trimite petitiunile provédute cu documintele necesarie subsemnatului oficiu protopopescu. per *Élesd* in Lugosiulu superioru.

Fecheteteu in 4 Decembre 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Teodoru Filipu**, Administratore protopresbiterulu.

1—3.

Pentru parochi'a devenita vacanta din *Giula-germana* in protopresbiteratulu Chisineului, comitatulu Bichisiului, se escrie concursu cu terminu de alegere pe Duminec'a din *31 Decemvrie* st. v. a. c.

Emolumintele sunt: $\frac{1}{4}$ sessiune de pamentu comasatu, birulu si stóllele indatinat dele 140 de case si cuartiru liberu.

Dela recurenti se recere se produca testimoniu despre absolvirea a 5. cl. gimnasiale, si testimoniu de calificatiune; apoi se se presinte in vreo Dumineca ori serbatóre spre documentarea desteritatii in cantare si tipicu; éra recursulu se se substérna pona in 26 Decemvrie protopresbiterulu tractualu Petru Chirilescu in Chitichazu (*Kétegyháza*). —

Giula germana 23 Noemvrie 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Petru Chirilescu** protopresbiteru

3—3.

Concursu pentru ocuparea definitiva a statiunei invetiatoresci din comun'a *Misica*, — inspectoratulu Siepreusiuului, comitatulu Aradului, cu terminu de alegere pe *27. Decemvrie* 1878.

Emolumintele sunt: 1. In bani gata 160 fl. v. a. 2. 10 cubule grâu si 6 cubule cucuruzu si 59 magi de fenu rescumparate cu bani gata de comuna, 3. 12 orgii de lemne din care se va incaldi si scól'a, 4. 13 ingere de pamentu parte aratoriu parte fenatiu, 5. pascu de 3 iugere, 6. cortelu liberu cu intravilanu de 800 org. □, 7. accidentiele dela inmormentari si diurne la conferintie.

Doritorii de a fi alesi, au asi substerne recursele lor, provédute cu testimoniu preparandialu si de calificatiune, pre cum si alte atestate despre ubicatiunea si purtarea lor morala si politica, adresate comitetului parochialu, — la subsemnatulu inspectoru scolaru, pana in 21 Decembre in Sepreusiu (*Seprós*). Cele intrate mai tardiu nu se voru luá in consideratiune!

Recurentii suntu poftiti ca pana la di'a alegerei se se presinte in vre-o dumineca séu serbatóre in faci'a locului la santa biserica, pentru de-asi aratá desteritatea in tipicu si cãntari.

Misca la 12 Novembre 1878.

Mihaiu Sturza,
inspectoru scolaru.

* In contielegere cu comitetulu parochialu din Misica.

2—3.

Se escrie concursu pentru unu postu de capelanu pre langa neputinciosulu parochu din *Petrila*, Ioan Popovieiu, protopresbiteratulu Bisericeii-albe, comitatulu Carasiu, conformu parintescei ordinatiuni consistoriale cu dto. 21. Septembrie a. c. Nr. 572 bis. cu terminu pana in *17. Decembre* a. c. stilulu vechiu in care diua va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: a) a treia parte din sesiunea parochiala, b) atreia parte din intregulu venitu stolaru, c) precum si atreia parte din biru in cucurudiu dela 150 de case.

Doritori de a ocupá acestu postu de Capelanu suntu avisati a-si trimite recursele lor bine instruate conformu statutului org. beseriescu, Prea On. Domnu Iosifu Popovieiu in Jam, adresate Comitetului paroch. si recurentii avendu in vre-o Dumineca ori serbatóre a-se presentá in s. biserica, pentru de a-si aretá desteritatea in cantarile bisericesci si tipicu.

Petrila 29. Septembrie 1878. s. v.

Comitetulu parochialu.

In intielegere cu Protopresbiterulu tractualu.

1—3.

Concursu pentru deplinirea postului de invetiatorésa la scól'a romana gr. or. confesionala de fetitie de nou infintiata in comun'a *Paulisiu*, comif. Aradu, cu terminu de alegere pe *27. Decembre*, st. v. a. c.

Recurentele au de a produce testimoniu baremu de pe unu cursu de pedagogie, cá afara de limb'a materna vorbescu si limb'a magiara, cá suntu deprinse in lucrulu de mana femininu, si cá suntu nascute in religiunea gr. or.

Emolumintele sunt in bani gata 200. fl. 8. orgii de lemne din cari au a-se incaldi si scól'a; 10. fl. diurne pentru conferintie; si 12. fl. pentru incalditu si maturatulu scoli; cortelu liberu si ograda. Celea ce voru dori a ocupá acestu postu au de asi asterne recursele Preaonoratului Domnu inspectoru de scóle alu cercului Aradu *Iosifu Goldisiu* in Aradu.

Paulisiu la 3 Decembre 1878.

Comitetulu parochialu.

Zamfiru Conopanu

Presidintele com.

In contielegere cu mine **Iosifu Goldisiu** protosincelu insp. de scóle.

Demetriu Rafla

not. com. paroch.

1—3.

Pentru deplinirea statiunei invetiatoresci dela scól'a gr. or. confes. din comun'a *Revetisiu* in inspectoratulu Ienopoliei — cottulu Aradului, se escrie concursu cu terminulu de alegere pe *28 Decemvrie* a. c. st. v. —

Emolumintele: in bani gat'a 120 fl. v. a 5 cubule de grâu, 5 cubule de cucuruzu, 8 orgii de lemne, din care este a se incaldi si scól'a, cuartiru liberu cu gradina de legumi. —

Dela recurenti se recere se produca: testimoniu despre absolvirea preparandiei, de calificatiune, si atestatu despre conduit'a de pona aci — éra pona la diu'a alegerei, in ore care-va Dumineca séu serbatóre, se se presenteze la santa Biserica, ca se-si arate desteritatea in catarile bisericesci si tipicu. —

Recursele adresate comitetului parochialu, se voru trimite — celu multu pona la 25, Decemvrie a. c. st. v. inspectorului cercualu scolaru Nicolau Beldea in Borosineu, care e si posta ultima.

Revetisiu 5 Decemvrie 1878.

Comitetulu parochialu. gr. or.

In contielegere cu mine **Nicolau Beldea** inspect. scol.

2—3.

Pentru stațiunea invetiatorească din comun'a *Gladna-romana*, protopresbiteratul Fagetului, se scrie concursu pona la **31 Decembrie**, 1878.

Emolumintele sunt: Salariu anuale 170 fl 20 meti de grâu; 20 meti de cucurusu; 8 fl pausial de scrisu; 10 orgii de lemne din care are a se incaldî si scól'a; cortelu liberu cu gradina de legumi si 2. jugere livada (fenatiu.)

Doritorii de a ocupá acestu postu au a-si adresá recurresele, instruate conformu stat. org. cu atestatele necesare, — comitetului parochialu, si a-le trimite D. protopopu *Atanasiu Ioanovicu* in Fagetu pona la terminulu prefeptu.

Gladna-romana in 24 Novembre 1878.

Comitetulu parochialu gr. or.

In contielegere cu protopopulu tractualu.

2—3.

Pentru ocuparea vacantei stațiuni invetiatorești din *Seceniu*, protop. Fagetului, cu salariu anuale, in urmarea decisiunei Venerab. cons. diecesanu Nr. 20 ex 1877 din fondulu generalu diecesanu 40 fl v. a. dela comuna 150 fi banii si 40 cara de lemne, din care are a-se incaldî si scól'a; quartiru liberu cu gradina de legumi, — prin acést'a se scrie concursu pona la **17 Decembrie** a. c. candu se va tienea si alegerea. Recurentii si-vor tramite recurresele sale, instruate conformu stat. org. D. protopresbiteru *Atanasiu Ioanovicu* in Fagetu.

Seceniu in 20 Novembre 1878.

Comitetulu parochialu gr. or.

In contielegere cu protopresbiterulu tractualu.

2—3.

Pentru parochi'a vacanta din comun'a *Bucovetiu*, protopresbiteratul Fagetului, se scrie concursu pona la **26 Decembrie** 1878.

Emolumentele sunt: folosirea unei sesiuni de pamentu, biru si stól'a usuata dela 130 de case.

Doritorii de a ocupá parochi'a acésta suntu avisati asi ascerne recurresele lor bine instruate prescrișloru stat. org. bisericescu Pré O. D. *Atanasiu Ioanovicu* in Fagetu.

Bucovetiu in 25 Novembre 1878.

Comitetulu parochialu gr. or.

In contielegere cu protop. tractualu.

2—3.

Pentru ocuparea vacantei parochii din *Seliste*, in protopopiatulu Todvaradiei se scrie concursu pana in **31 Decembrie** a. c. candu se va tiené si alegerea.

Emolumintele ei suntu: 10 jugere de pamentu estravilanu, 2½ jugere de intravilanu cu locuinti'a parochiala, dela 60. numere de case câte un'a mesura de cucurudiu sfermatu si stol'a usuata.

Recurentii se-si tramite recurresele sale provedinte cu documintele necesarii pana la terminulu defiptu, — la oficiulu protopopescu in Todvaradia, per Soborsin, — adresate fiindu catra comitetulu parochialu din Seliste.

Seliste, in 19. Noemvrie, 1878.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Iosifu Belesiu**, protopopulu Todvaradiei.

3—3.

Pe bas'a docisului consistorialu ddtulu 21. c. Nr. 2392. B. se escrie concursu, cu terminu de alegere pe diu'a de **10. Decembrie. a. c.** pentru postulu de capelanu, langa emeritulu parochu din *Cutina*, Antoniu Galiciu.

Capelanulu va avé se conduca intrég'a parochi'a éra dupa mortea deficientului acolo parochu, dinsulu urméza de parochu — fara a mai cadé sub alta alegere.

Dotati'a capelanului va fi: 15 jugere de pamentu, diumetate din accidentiele stolari, si diumetate din birulu, de cate un'a mesura de cucurusu in bómbe, dela 154. de case.

Dela recurenti se recere se fie absolvitu celu pucinu 6. clase gimnasiali, si se fie provediuti cu testimoniulu de calificatiune.

Recurresele se se tramite parintelui protopopu *Georgiu Cratiunescu* in Belincz, per *Kiszetó*.

Cutina, 19. Novembre 1878. Comitetului parochialu.

In contielegere cu mine: **Georgiu Cratiunescu**, protopopu tract.

3—3.

Amesuratu decisului ven. consistoriu eparh. de sub Nr. 487 bis. se publica concursu nou pentru intregirea definitiva a parochiei vacante din comun'a *Slagna* protopresb. Caransebesiului cu terminu de **14 díle** dela 1. publicare socotitu.

Dotatiunea se cuprinde din folosirea unei sesiuni complete de 32 jug., birulu anualu dela 51 fumuri de case a 42 cr, stol'a indatinata si folosirea unei case parochiale cu 2 incaperi si gradina de legume.

Cei ce voescu a reflectá la postulu acest'a au a-si adresá petitiunile instruate in sensulu stat. org. si normative-loru cons. pana la numitulu tarminu la sinodulu parochialu prin scaunulu protopresbit.

Slagn'a in 19. Novembre 1878. Comitetulu parochialu.

In contielegere preaon. d. protopresbiter tractualu.

3—3.

Se scrie de nou concursu pentru deplinirea parochiei vocante din *Grosi* in protopopiatulu Todvaradiei, cu terminu pana in **17. Decemvre**, a. c. st. v. candu se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: diumetate sesiune parochiala, dela 120. Nr. de case cate un'a mesura cucuruzu sfermatu si stol'a indatinata.

Recurentii suntu avisati, recurresele lor provediute cu documintele recerute a le substerne la adres'a oficiului protopopescu concerninte in Todvárád — per Soborsin.

Grosi, in 15. Noemvrie, 1878. Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Iosifu Belesiu**, protopopulu Todvaradiei.

3—3.

Din lips'a recurentiloru neputendu-se depliní postulu de parochu in comun'a *Troiasiu* — protopopiatulu Todvaradiei, pentru care s'a fostu publicatu concursu in Nrii 16. 17. si 18. cu foiei „Biserie'a si scóla“ din a. c., asia cu acést'a se publica de nou concursu cu terminu pana la **24. Decemvre**, a. c. candu se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: diumetate de sesiune parochiala, casa parochiala cu gradina, dela 80. Nr. de case cate un'a mesura cucuruzu sfermatu si stol'a indatinata.

Recurentii au a-si asterne suplicele loru cu documintele prescise pana la diu'a mai susu insemnata la adres'a oficiului protopresbiteralu concerninte in Todvárád — per Soborsiu.

Troiasiu in 20. Noemvrie, 1878. Comitetulu parochialu.

In contielegere cu: **Iosifu Belesiu**, protopopulu Todvaradiei.